

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

**אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי
מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם (דברים יא, כז)**

רבי יעקב בעל הטורים מבאר: "א'ת הברכה אש'ר תשמעו'. סופי תבות תורה שבזכות התורה יבאו הברכות".

רבי יששכר בריש איכנשטין שואל¹ בדבריו: הרי הכתוב אומר אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת וגו' שבזכות המצוות יבואו הברכות, ולא בזכות התורה.

ומבאר, שבא לרמז שאפילו בזמן הזה שאנחנו בגלות והרבה מצוות אין אפשרות לקיים, עם כל זה בזכות התורה שאנו לומדים את התורה של כל מצוה, הרי זה כאילו קיים כל המצוות וכמ"ש (הושע יד, ג) וְנִשְׁלָמָה פָּרִים שְׁפָתֵינוּ. ולמד בעל הטורים דבר זה ממה שהתיבות אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ הן בטעם מונח רביעי, וידוע אשר טעם רביעי הוא עומד בפני עצמו ואין ההכרח לחברו לתיבות אֶל מִצְוֹת וגו' ויכולים לחברם לתיבות אֶת הַבְּרָכָה ואז יהיה ס"ת א'ת הברכה אש'ר תשמעו ס"ת תורה וכו'ל. עוד יתפרש בפשיטות דברי בעל הטורים ז"ל כי לימוד התורה הוא מצוה בפני עצמו הגם שמקיים כל התרי"ג מצוות כנודע, ע"כ אמר בזכות התורה וכו'. ע"כ.

ונרמז בטעמים: אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ (מנח רביעי), הברכה היא כשרובץ ולומד תורה, ככתוב (בראשית מט, יד): "יִשְׁשַׁכַּר חֹמֶר גֶּרֶם רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפָּטִים". ועוד רומזים הטעמים ללשון ריבוי, דברי התורה פרים ורבים².

שלום המאירי

**אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי (דרגא תביר)
מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם (דברים יא, כז)**

רבי משה אלשיך מבאר³: "כי כל מצות חקים ומשפטים אשר שם משה לפני בני ישראל בין בכתב בין בעל פה יהיה נגד עינינו, כי כאשר אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו, כן כל יתר חלקי תורת ה' שבכתב ושבעל פה יהיה בלבנו כאילו גם את הכל מפיו יתברך שמענו פנים בפנים". ע"כ.

¹ מלבוש לשבת ויום טוב, רבי יששכר בריש איכנשטין, אב"ד וערצקי, מונקאטש תרפז (ברוקלין תשעא עמ' תמג).
² ראה גם אור החיים כאן: "עוד ירצה, על פי דבריהם ז"ל שאמרו (אבות דרבי נתן פרק מ ב) זכות יש לה קרן ויש לה פירות, והוא מה שרמז באומרו את הברכה, כי תיבת הברכה מציינת עולם שהוא מקור הברכה, וכולו ברוך, וריבוי את, לפירות הזכות שאוכל בעולם הזה". ראה חגיגה דף ג עב: "דברי חכמים כדרבנות וכמסמרות נטועים בעלי אסופות נתנו מרועה אחד... אי מה מסמר זה חסר ולא יתר אף דברי תורה חסירין ולא יתירין? תלמוד לומר נטועים. מה נטיעה זו פרה ורבה אף דברי תורה פריין ורביין".

³ תורת משה על דברים, רבי משה אלשיך, פרק כח פסוק טו-יט: "הודיע עוד שורש אחר באמונה והוא שורש גדול שצריך יהיה נגד עיני כל אדם תמיד, והוא כי כל מצות חקים ומשפטים אשר שם משה לפני בני ישראל בין בכתב בין בעל פה יהיה נגד עינינו, כי כאשר אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו, כן כל יתר חלקי תורת ה' שבכתב ושבעל פה יהיה בלבנו כאילו גם את הכל מפיו יתברך שמענו פנים בפנים. וזהו אומרו אם לא תשמע בקול ה' וכו' אשר אנכי מצוך היום, כי כל אשר אנכי מצוך תתחייב להעלות עליך כי בקול ה' אתה שומע בשומעך את אשר אנכי מצוך, ואין צריך לומר אשר שמעת מפי בסיני השמונה דברות עם השנים שמפיו יתברך".

מהספר העתידי **רמזי טעם עם טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

ונרמז בטעמים: התיבות **אֲשֶׁר אֶנְכִי** בטעמי דרגא תביר, חוזרות בפסוקים כ"ז, כ"ח ול"ב. משה רבנו רומז שדבריו הם המשך למעמד הר סיני שבו שמעו "אנכי", ונאמר בו **באותם טעמים** (שמות יט, כ) **וַיִּרְדּוּ יְדֹנָד** (דרגא תביר) על הר סיני.

שלום המאירי

וְהִקְלָלָהּ (רביע) **אִם לֹא תִשְׁמָעוּ אֶל מִצְוֹת יְדֹנָד אֱלֹהֵיכֶם** (דברים יא, כח)

בפרשת נצבים נאמר על ההולך בשרירות לבו (דברים כט, יט) **"וּרְבָצָה בּוֹ כָּל הָאֵלֶּה הַפְּתוּבָה בַּסֶּפֶר הַזֶּה"**. ע"כ.

ונרמז בטעמים: **וְהִקְלָלָהּ** בטעם רביע, רובץ, רמז לפסוק **"וּרְבָצָה בּוֹ כָּל הָאֵלֶּה"** ר"ל.

שלום המאירי

רבי משה אהרן קריסטל מבאר⁴ שהטעם **וְהִקְלָלָהּ** (רביעי) רומז **לארבע** מלכיות שהן שורש כל ההעדר שבעולם וכמו שיתבאר בתחילת ספר **נר מצוה** להמהר"ל. וממילא הן שורש הקללה, שכל רע וקללה באים מן ההעדר. פירוש נוסף: ע"פ מש"כ בפירוש הרוקח כאן, וז"ל והקללה לית ריש פסוק (דלא מצינו תיבה זאת במקום אחר בתחילת פסוק), לא יהי' הקללה אם לא שיעברו וישנו וישלשו. עכ"ל. ונראה שהרוקח כתב כן ע"פ דברי הגמ' יומא (פו עב) 'תניא רבי יוסי בר יהודה אומר אדם עובר עבירה פעם ראשונה, מוחלין לו, שניה מוחלין לו, שלישית מוחלין לו, רביעית אין מוחלין לו, שנאמר 'כה אמר ה' על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו' [ואומר] 'הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר', וכך מרמז הטעם **וְהִקְלָלָהּ** (רביעי) שרק בפעם הרביעית של חטא עלולה הקללה לבוא.

וְהִקְלָלָהּ (רביע) **אִם לֹא תִשְׁמָעוּ אֶל מִצְוֹת יְדֹנָד אֱלֹהֵיכֶם וְסָרְתֶם מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר**

אֶנְכִי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם לֵלָכְתָּ (רביע) **אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים** (דברים יא, כח)

אפשר שהפסוק רומז שהקללה היא "לא תשמעו", ניתוק הקשר עם ה'. ניתוק כזה היה ענשו של הנחש הקדמוני, הנחש נענש, דוקא בכך שניתנו לו מזונותיו מוכנים בכל עת ועידן⁵. בכך נתקלל הנחש שאינו רשאי לקבל פני הזן ומפרנס לכל ימי חייו. ניטלה מהנחש הזכות להתפלל ולשמוע את דבר ה'. ע"כ.

ונרמז בטעמים: **וְהִקְלָלָהּ** (רביע) אם לא תשמעו אל מצוות ידֹנָד אֱלֹהֵיכֶם וְסָרְתֶם מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אֶנְכִי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם לֵלָכְתָּ (רביע). הטעם רביע, שפירושו רובץ, רומז לנחש שנענש **לרבוץ** על גחונו ולא ללכת כפי שעשה לפני החטא.

שלום המאירי

⁴ **שם הבדולח**, רבי משה אהרן קריסטל.

⁵ ראה **ברכות** דף נז עא: הרואה נחש בחלום פרנסתו מזומנת לו, מבאר רש"י - כנחש שעפר לחמו, ומצוי לו בכל מקום.